

II.

Czigányszók a magyarban.*

biboldó: zsidó. Tájszó a barkóságból (Nyr. 32:520). A czigányban: *biboldo* = zsidó. Tulajdonképen: keresztleetlen; *boldo* a *bol-el* (bemárt, keresztel) igének a part. perf.-a, *bi* (a szanszkritban: *vi*) praefixum negativum.

bula: alfel (Nyr. 48:156). A czigányban: *búl*.

csaj, *csávó*: gyerek (MNy. 9:426), *csávó*: pasas, atyafi (Nyr. 44:287). A czigányban: *csaj* = leány, *csávo* = fiú.

csór, *csórel*, *csóórisz*, *csóreszol*, *csórgyel*, *csórgyál*, *csurgyál*, *surgyál*: ellop, elcse (MTsz., Nyr. 41:194, 42:188, 44:287, MNy. 9:426, 13:126). A czigányban: *csor-el* = lop, II. sz.: *csor-esz*, perf. II. sz.: *csorgyál*, *csordál*.

gádzsó = ficzko (Nyr. 40:93), *gádzsi*: „igy nevezik a hellbeli czigányok a pógárgyerekeket, azoktú tanúták el a pógárok“ (Nyr. 28:333). A czigányban: *gádzso* = paraszt, nemezcigány.

graszt: gebe (MNy. 9:237), *gresztuó*: gebe (MNy. 9:427). A czigányban: *graj*, *graszt* = ló.

kár: férfi szeméremteste. „Egy, kettő, három, kapd be a károm.“ Margitta. (Bihar-m.) A czigányban: *kár*, *káro*.

kukhérol. Használja Arany János a czigányok pompás humorú, „keserves nótá“-jában:

A szerencse kukhérol,
Puk Mihály lehóhérol.

(A nagyidai czigányok.)

Ide tartoznak: *kukhërdál*, *kukhërgyál* = kakál, *kukhërda* = kaka. A czigányban *khul kerel* (perf. II. sz. *khul kergyál*, *khul kerdál*) = sz. rik. Tulajdonképen: sz. rt csinál. A czigány gyakran használja a *ker-el* (csinál) igét főnévvel kapcsolatban az igeképzésére vagy

* Irodalmát I. Nyr. 36:89.

körülírására. (Hasonló használata van a szanszkritban az ugyanazon jelentésű *kar-* igének).

mátós : mámoros (Nyr. 28 : 523). A cigányban : *máto* = ittas, részeg.

púró : nagyhasú öreg (MNy. 9 : 141). A cigányban : *plúro* = öreg.

rá-vakerál : rápirít (MTsz.). A cigányban : *vaker-el* = szól, beszél.

NYUSZTAY ANTAL.